

Staten-Generaal van de Jeugd van Ukkel

Eindverslag (september 2023)

Voorwoord

De gemeente Ukkel (diensten Burgerinspraak en Jeugd) organiseerde in 2021-2023 de Staten-Generaal van de Jeugd. Deze burgerraadpleging, gewijd aan de jongeren van de gemeente, volgde op de Staten-Generaal die in 2020-2021 in de gemeente werd georganiseerd. Aangezien raadplegingen in het algemeen en die van de gemeente in het bijzonder weinig impact hebben op jongeren, werd voorgesteld om een specifiek mechanisme voor hen op te zetten. Er werd daarom een offerteoproep uitgeschreven om dit proces te ondersteunen. Ingevolge deze oproep werd vzw Jeune Et Citoyen geselecteerd om de gemeente te ondersteunen bij de organisatie van een raadpleging en workshops.

Het doel van dit inspraakproces:

- zich rechtstreeks richten tot de jongeren van de gemeente tussen 12 en 26 jaar om hun behoeftes en verwachtingen t.a.v. de lokale overheden te kennen;
- informatie verzamelen over hun prioriteiten als jongeren en inwoners van Ukkel;
- mogelijke acties identificeren die onder de gemeentelijke bevoegdheid vallen. Een onderliggende subdoelstelling was om jongeren hun gemeente beter te leren kennen en hen te laten zien dat de gemeente geïnteresseerd is in hun behoeftes.

Inspraak van jongeren¹ vereist een specifieke aanpak. Omdat Jeune et Citoyen expertise heeft in het faciliteren en ondersteunen van inspraakprocessen met de doelgroep, werd de methodologie voor het proces gezamenlijk ontwikkeld door de vzw en de diensten Burgerinspraak en Jeugd.

De Staten-Generaal van de Jeugd vond plaats, inclusief voorbereiding, tussen juni 2021 en juni 2023. Het project was opgedeeld in twee afzonderlijke fases: fase 1 (november 2021-juni 2022) en fase 2 (november 2022-mei 2023). De tweede fase, die aanvankelijk niet gepland was, werd georganiseerd in overleg met de belanghebbenden na de eerste raadplegingsfase.

Fase 1: Identificatie van behoeftes en verwachtingen

1. Methodologie

Er is gekozen voor een zo breed mogelijke raadpleging van het publiek (omwille van de representativiteit) en van de thema's (om niet in de val te trappen van het instrumentaliseren van de standpunten van jongeren).

¹ De term "jongeren" verwijst naar elke persoon tussen 12 en 26 jaar die in de gemeente Ukkel woont en/of er studeert, een opleiding volgt of aan activiteiten deelneemt.

Om dit te bereiken was de eerste fase van het proces gebaseerd op drie inspraaktools:

- 1) een online vragenlijst (beschikbaar van februari tot mei 2022)
- 2) sensibiliseringsworkshops rond inspraak (maart-mei 2022)
- 3) een open forum (21 mei 2022)

Het doelpubliek werd geïnformeerd over het project via een huis-aan-huisbericht, straatpermanenties, door informatie te verspreiden in scholen, affiches in de gemeente en via sociale netwerken.

2. De fases

• Online raadpleging

De vragenlijst bestond uit 10 thema's en 66 vragen en subvragen. De vragenlijst, gezamenlijk opgesteld door Jeune et citoyen en de betrokken diensten, werd gevalideerd door het college voordat hij werd verspreid.

- Huisvesting
- Veiligheid
- Democratie
- Cultuur
- Sport/vrije tijd
- Mobiliteit
- Ruimtelijke ordening
- Milieu en reinheid
- Tewerkstelling
- Digitalisering

De deelname aan de vragenlijst was een succes (meer dan 300 ingevulde vragenlijsten).

• Workshops

Er werden 12 workshops georganiseerd door Jeune Et Citoyen in samenwerking met verschillende lokale partners.

- 6 workshops in het Athénée Royal Uccle (+/- 150 jongeren)
- 3 workshops in het Institut Communal Professionnel des Polders (+/- 30 jongeren)
- 1 workshop bij MJ Antirides (8 jongeren)
- 1 workshop bij Le PAS (8 jongeren)
- 1 workshop in de wijk Homborch met PolicyLab (2 jongeren)

Via het format "Ma Ville Idéale" was het doel van de workshops om reflectie en voorstellen voor verbeteringen binnen de gemeente Ukkel te initiëren.

Daarnaast werden ook 6 permanenties van 3 uur gehouden op verschillende locaties of tijdens evenementen in Ukkel om de online vragenlijst te delen en jongeren te motiveren om deel te nemen aan de inspraak: Sint-Pietersvoorplein, Wolvendaelpark, Heldensquare (3X), 10 km van Ukkel, Sint-Jobsplein.

• Open forum

Op 21 mei 2022 werd er een open forum georganiseerd in de Roze Hoeve van Ukkel. Het doel van het forum, dat openstond voor alle Ukkelse jongeren, was om de resultaten van de vragenlijst te delen en projecten te bedenken om de rol en betrokkenheid van jongeren in de gemeente te bevorderen. Tijdens de dag waren er gesprekken en educatieve activiteiten. De deelname aan het forum was over het algemeen laag. Het gebrek aan deelname was te wijten aan een aantal factoren: de datum was gekozen om logistieke redenen en omdat het rooster van de diensten niet goed verenigbaar was met de examenperiode; het publiek was erg moeilijk aan te trekken; de jongeren hadden het gevoel dat ze hun mening al hadden gegeven (via de vragenlijst). Toch bood het forum de aanwezige jongeren de kans om te praten met verkozenen, diensten en experts (MIVB, politie ...) die op die dag aanwezig waren.

3. *Samenvattende resultaten van fase 1*

- **Resultaten van de vragenlijst**

Uit de antwoorden op de vragenlijst kwamen een aantal aandachtspunten naar voren, waaronder de thema's cultuur, ruimtelijke ordening, mobiliteit en digitalisering.

Huisvesting	Er was brede overeenstemming (meer dan 75%) over het gebrek aan beschikbare huisvesting voor jongeren (huur, studentenkot ...). Ze betreurden het gebrek aan mogelijkheden voor jongeren om een huis te kopen zonder hulp van buitenaf. Bovendien lijken ze niet op de hoogte te zijn van de verschillende vormen van bijstand die al bestaan op dit gebied. Ook de prijs van een huurwoning vormt een belemmering.
Cultuur	Het culturele aanbod lijkt niet te passen bij de generatie van de deelnemers. Uit mondelinge discussies komt een "ouderwets" programma naar voren. De deelnemers zouden graag een breder aanbod van culturele evenementen zien tegen meer betaalbare prijzen. Ze zouden graag Ukkelse artiesten promoten. Er was veel enthousiasme voor het idee van een buurtbioscoop. Sommigen uitten ook de wens om ruimtes in te richten die gewijd zijn aan street art.
Ruimtelijke ordening	De meeste deelnemers vonden dat Ukkel onvoldoende plekken voor jongeren heeft.
Milieu/Reinheid	De deelnemers zouden graag meer openbare vuilnisbakken zien om afval te sorteren. Ze zijn grotendeels tevreden over de gemeentelijke initiatieven op dit vlak.
Mobiliteit	De deelnemers zouden graag betere voorzieningen zien voor fietspaden (fietsen, steps ...), die volgens hen "tussen twee tramsporen geklemd zitten". Ze betreuren de slechte bediening van de gemeente op het vlak van openbaar vervoer (voornamelijk Fort-Jaco, Homborch en Melkriek). Ze zouden graag meer nachtvervoer zien.

Sport en vrije tijd	De deelnemers zijn over het algemeen tevreden over het beschikbare aanbod in de gemeente. Ze zouden graag meer vrij toegankelijke sportterreinen zien.
Tewerkstelling	Ze vonden het aanbod aan jobs en studentenjobs weinig bevredigend/onvoldoende.
Democratie	De deelnemers zouden graag meer met woord nemen. Meer inspraakmogelijkheden zouden op prijs worden gesteld; de vorm waarin dit zou gebeuren was niet erg specifiek (jongerenraad, loting ...). Ze willen graag een communicatiecampagne om informatie over de werking van de gemeente . Ze zouden ook graag leren hoe ze met de gemeente kunnen communiceren in situaties waarmee ze te maken kunnen krijgen. Ze zouden meer kunnen participeren als de website van de gemeente een rubriek zou hebben met informatie die direct voor hen is bestemd.
Veiligheid	Een meerderheid van de deelnemers was tevreden over dit punt. Tijdens de mondelinge discussies waren de antwoorden genuanceerd en zouden ze graag meer respect zien van bepaalde agenten.
Digitalisering en communicatie	Over het algemeen waren de deelnemers niet goed op de hoogte van wat de gemeente te bieden heeft. Heel vaak zijn de vragen van jongeren en wat de gemeente te bieden heeft hetzelfde, maar er is een gebrek aan communicatie. Ze vonden dat de communicatiekanalen die de gemeente gebruikt voor jongeren niet geschikt waren.

- **Resultaten van de workshops**

Het lijkt erop dat jongeren meer betrokken willen worden bij de organisatie van de eigen evenementen van de gemeente. Met name bij de culturele en muzikale programmering, die niet altijd naar hun smaak lijkt te zijn.

Op het gebied van ruimtelijke ordening lijkt het idee van een skatepark unaniem gesteund te worden door de deelnemers. Deze opmerkingen sluiten aan bij een lopend project dat wordt ontwikkeld dankzij het participatief budget.

Er was ook een sterke vraag naar ontmoetingsplaatsen voor jongeren. Het is nog niet duidelijk in welke vorm, maar er zijn gesprekken gaande. Verschillende soorten locaties zouden gewaardeerd worden om mogelijk aan deze vraag te voldoen: agora-ruimtes, een street workout, speeltuinen, vrij toegankelijke voetbal- of basketbalvelden. Of zelfs meer tafels en banken in groene ruimtes waar men elkaar kan ontmoeten.

Wat mobiliteit betreft, gaat de grootste bezorgdheid uit naar meer en veiligere fietspaden. Ook het aanbod van het openbaar vervoer bleek veel reacties op te roepen, ook al heeft de gemeente slechts zeer beperkte mogelijkheden op het gebied van bus- en tramfrequentie en -routes.

Ook het onderwerp digitalisering trekt veel aandacht van jongeren. Duidelijke communicatie in de openbare ruimte, een communicatieapp gericht op jongeren om informatie over hen door te

geven en het huren van digitale apparatuur, met name om hen te helpen bij het zoeken naar werk, waren de voorstellen waarover het meeste werd gesproken.

Fase 2: 3 tot 5 concrete voorstellen genereren

Aangezien het forum na fase 1 geen concrete prioritaire voorstellen had geformuleerd, werd beslist om de discussies met de jongeren voort te zetten in een nieuwe reeks workshops. In het verlengde van de vragenlijst en om concrete voorstellen van jongeren te formuleren over de thema's die in de vragenlijst en de workshops aan bod zijn gekomen, is de methodologie voor fase 2 ontwikkeld met als doel de verschillende prioritaire aandachtspunten uit fase 1 te verfijnen.

Bereikt publiek: 25 jongeren.

1. Doelstellingen

- 1) De resultaten van de eerste fase van het Staten-Generaal van de Jeugd verspreiden en meedelen aan de organisaties en hun jongeren.
- 2) Een groep jongeren samenstellen die aan de hand van 5 thema's actiegebieden gaat identificeren.
- 3) Een eindverslag met concrete voorstellen presenteren aan de gemeenteraad (waarbij jongeren worden uitgenodigd).

2. Methodologie

Een groep van ongeveer vijftien jongeren samenstellen om hen te helpen 3 tot 5 concrete voorstellen te formuleren voor projecten die in de gemeente moeten worden uitgevoerd, op basis van de resultaten van de vragenlijst. Er werden verschillende middelen gebruikt om jongeren bij het project te betrekken (WhatsApp-groepen van deelnemers, individuele sms'jes, flyers, werving op straat, e-mails, jongerenorganisaties, sociale netwerken ...).

Er werd ook een partnerschap aangegaan met Laurie-Anne Jaubert² als externe dienstverlener. De kunstenares deed een aantal methodologische voorstellen. Uiteindelijk richtte ze zich op het vastleggen van geluid en beeld van het proces en de montage ervan voor een eindproductie.

3. Workshops

- MJ Antirides (vrijdag 24/02)

Communicatie van de resultaten van de vragenlijst van fase 1 en selectie van de thema's waaraan gewerkt zal worden.

- ➔ Cultuur
- ➔ Democratische ruimte
- ➔ Communicatie

- Gemeente Ukkel (vrijdag 17/03)

Popularisering van de niveaus van politieke bevoegdheden in België

World café rond drie thema's: cultuur, democratische ruimte en communicatie.

- Voorstellen

² <https://www.laurieannejaubert.com>

➔ Communicatie:

- 1) Informatiecentra: flyers op straat. Advertenties in scholen, supermarkten, openbare affiches, sociale netwerken
- 2) Verbindingen tussen generaties: meng jongeren met oudere generaties (toekomstige generatieverbanden).
- 3) Activiteiten en uitwisselingen tussen generaties op culturele plaatsen.

➔ Democratische ruimte:

- 1) Betrokkenheid van verkozenen: open/openbare plaatsen waar jongeren komen: 4 keer per jaar tijdens aperitieven en sociale ontmoetingen.
- 2) Oprichting van een jongerenraad

- Le Pas vzw (vrijdag 29/03) - Thema: Cultuur en communicatie

Gesprek met Laurie-Anne Jaubert: workshop creatief schrijven met als doel de wensen van jongeren te verduidelijken, ze te presenteren in de vorm van slagzinnen door te werken aan de muzikaliteit van de woorden en te eindigen met een geluidsopname.

- Voorstellen:

- 1) Een radiostation voor en door jongeren, dat een platform zou zijn voor het promoten van opkomende artiesten; een informatiepunt voor evenementen gericht op jongeren in de gemeente; een verzamelpunt.

- Cultureel centrum van Ukkel (vrijdag 14/04) - Thema: Cultuur

Gesprek met Daniela Salamandra en Tristan Bourbouze van het CCU.

Laurie-Anne Jaubert zal aanwezig zijn om geluid en beeld op te nemen.

- Voorstellen:

- 1) Oprichting van een jeugdnetwerk (scholen en jeugdvoorzieningen) voor het CCU.
- 2) Maak van een deel van het CCU een plek om jongeren aan te moedigen binnen te komen.
- 3) Effectievere communicatie/promotie van het CCU.
- 4) Vergroot het filmaanbod van het CCU.
- 5) Straattheater programmeren om het CCU buiten haar muren te brengen.

Gemeente Ukkel (28/04) - Thema: Communicatie

- Voorstellen:

- 1) Overlegzones opnemen in lokale evenementen voor jongeren (festivals, aperitief-ontmoeting ...).
- 2) Een specifiek grafisch charter ontwikkelen om met de verschillende jonge doelgroepen te communiceren.
- 3) Creëer inhoud voor jongeren (door jongeren?) op de netwerken van de gemeente. Bijvoorbeeld een popularisering van de gemeentelijke mechanismen in de vorm van een vlog, real ...
- 4) Pas een deel van de inhoud van de Wolvendaal aan in videocontent voor de Instagram-account van de dienst Jeugd.

Conclusie van het proces

Jongerenparticipatie

Ongeveer 400 jongeren hebben op een of andere manier deelgenomen aan het inspraakproces voor de Staten-Generaal van de Jeugd in Ukkel.

Tijdens het proces werd een paradox opgemerkt: jongeren zouden graag meer mogelijkheden hebben om aan het woord te komen en deel te nemen aan het leven van hun gemeente maar over het algemeen doen ze niet mee omdat ze zich machteloos voelen. Jongeren kunnen het gevoel hebben dat er naar hen geluisterd wordt maar vrezen dat er niets met hun voorstellen wordt gedaan. Dit remt hun engagement af.

Uit een aantal gemeentelijke projecten blijkt echter dat er wel degelijk iets wordt gedaan met bepaalde verzoeken:

- Een lopend skateparkproject (via het participatief budget 2020)
- Uckel'Air (rapfestival, in 2022 aangepast aan de verwachtingen van jongeren)
- De Staten-Generaal van de Jeugd als democratische ruimte.

Vanuit dit oogpunt is communicatie het centrale punt dat aandacht moet krijgen om een grotere deelname van jongeren aan het gemeenteleven te krijgen en hun gevoel van machteloosheid te verminderen.

Het is onvoldoende om alleen over het resultaat van een project te communiceren, aangezien het gemeentebestuur een ander tijdsbestek heeft dan jongeren. We moeten ook tijdens het hele proces communiceren. Dit zou de betrokkenheid van jongeren versterken.

Als de communicatie wordt aangepast aan de doelgroep, kan het ook een middel zijn om jongeren te sensibiliseren rond inspraak. Door de acties die op hen gericht zijn zichtbaarder te maken, kunnen ze een sterker en duurzamer gevoel van betrokkenheid krijgen. Deze eerste stap is essentieel als we willen dat jongeren zich inzetten voor de gemeenschap.

Het is ook de moeite waard om op te merken dat het voor jongeren die betrokken zijn bij een vrijwilligersproject het beste is om verschillende soorten engagementen te plannen. De mogelijkheid van een eenmalig engagement past beter bij de tijd die aan burgerschap kan worden besteed (waarom tijd vrijmaken voor een activiteit als je niet zeker weet wat het resultaat zal zijn, terwijl je ook zou kunnen werken, je vrienden zien ...). Een engagement op lange termijn kan dus vanaf het begin een obstakel vormen. Dit eenmalig engagement kan het begin zijn van iets ambitieuzers. Als het gevoel van macht om te handelen eenmaal aanwezig is en inspraak minder beperkend lijkt, zal het voor jongeren makkelijker lijken om deel te nemen aan het leven van de gemeente. Jongeren zijn het best in staat om hun leeftijdsgenoten te mobiliseren.

Met dit in gedachten lijken twee actievoorstellen die door de jongeren zelf naar voren zijn gebracht ons relevant voor het verbeteren van het leven van jongeren in de gemeente, maar ook voor het openen van een duurzame ruimte voor hen om eraan te kunnen blijven bijdragen:

1) Communicatie aanpassen

Jongeren hebben verschillende communicatievereisten. Als we ons kunnen aanpassen aan hun voorkeurskanalen om hen te informeren over beslissingen die hen aangaan, kan dat een echte democratische troef zijn (opvolging van projecten, een popularisering van de gemeentelijke mechanismen , projectoproepen ...).

Om dit te doen, is er niemand beter dan een jongere om met een ander te praten. Jongeren die inhoud voor jongeren creëren op sociale netwerken, zouden het soort ongenueanceerde aanpak vermijden waaraan 'volwassenen' zich soms schuldig maken. Deze aanpak koppelen aan een educatief en informatief aspect lijkt ons een echt pluspunt.

2) Overlegzones voorzien tijdens culturele, sportieve en feestelijke evenementen

Er was geen betere inspraak tijdens de Staten-Generaal van de Jeugd dan wanneer we naar buiten gingen om hen te ontmoeten op de plaatsen waar ze vaak komen. Het opnemen van overlegzones in activiteiten die op hen gericht zijn, lijkt ons dan ook de meest effectieve manier om hen erbij te betrekken.

Een stand op Uckel'Air, tijdens aperitief-ontmoetingen, er zijn genoeg manieren om dit te doen. Maak van gemeentelijke ruimtes, zoals zaal 1180, een intergenerationele ontmoetingsplek waar jongeren elkaar structureel kunnen ontmoeten.